

Verohallinto

VH/4329/00.01.00/2019

Ennakonpidätys Suomessa yleisesti verovelvollisen hallintarekisteröidylle osakkeelle maksetusta osingosta

50 % ennakonpidätysvelvollisuuden suhteen tarvitaan selkiytystä

Finanssiala ry (FA) kiittää mahdollisuudesta antaa lausuntomme koskien ohjeluonnosta koskien Suomessa yleisesti verovelvollisen hallintarekisteröidylle osakkeelle maksetusta osingosta.

Yleisesti FA katsoo ohjeluonnoksen tarvitsevan vielä merkittävästi täsmennystä maksajan menettelyjen osalta:

- FA tuo esiin, että uusi 50 % ennakonpidätys pohjautuu vuonna 2017 eduskunnan arvopaperikeskusasetuksen kansallisen implementoinnin yhteydessä hyväksymään lausumaan. Arvopaperikeskusasetuksen kansallisessa täytäntöönpanossa oli kyse siitä, että suomalaiset listayhtiöt voisivat laskea liikkeelle arvopaperinsa ulkomaisten arvopaperikeskusten kautta. Tällaisessa tapauksessa suomalaiset listatun yhtiön omistajat omistaisivat osakkeensa hallintarekisterin kautta. Uusi 50 % ennakonpidätys on käytännössä suunnattu tällaisia tilanteita varten, joissa suomalainen yhtiö laskisi osakkeensa liikkeelle ulkomaisen arvopaperikeskuksen kautta ja suomalaiset tahot voisivat omistaa laajasti suomalaisia osakkeita hallintarekisteröinnin välityksellä.
- Sen sijaan suomalaisten listayhtiöiden laskiessa liikkeelle arvopaperinsa suomalaisen arvopaperikeskuksen kautta kansallinen lainsäädäntömme kieltää suomalaisten osakkeenomistajien omistuksen hallintarekisterin kautta. Tämä tarkoittaa sitä, että maksettaessa osinkoa suomalaisen arvopaperikeskuksen kautta osakkeensa liikkeeseen laskeneen yhtiön omistajalle, ovat hallintarekisterin kautta omistavat tahot muita kuin suomalaisia. Näissä tilanteissa myös säilyttäjäpankkien keskinäiset sopimukset estävät suomalaisten tahojen omistamisen hallintarekisterin välityksellä, kun osakkeet on laskettu liikkeelle suomalaisen arvopaperikeskuksen kautta.
- **Pääsääntönä on tällöin pidettävä sitä, että näiden suomalaisen arvopaperikeskuksen kautta listattuja yhtiöitä omistavien tahojen osalta veronpidätys toimitetaan noudattaen lakia rajoitetusti verovelvollisten tulon verottamisesta. Mikäli tässä tilanteessa poikkeuksellisesti kuitenkin tiedetään, että osingon saaja on Suomessa yleisesti verovelvollinen taho, eikä tämän tahon loppusaajatietoja osingon maksajan tai rekisteröityneen säilyttäjän osalta saada tai säilyttäjän osalta voida toimittaa Verohallinnolle, sovellettavaksi tulee 50 % ennakonpidätys. FA esittää, että tämä tuotaisiin selkeästi ohjeistuksessa esiin.**

FA korostaa, että mikäli Verohallinto ohjeessaan asettaa maksajalle työlään ja vaativan selvittämismenettelyvelvollisuuden, on aidosti uhkakuva se, että 50 %

ennakonpidätyksiä toimitettaisiin tarpeettomasti. Tällöin 50 %:n ennakonpidätys tultaisiin laajassa mittakaavassa toimittamaan varmuuden vuoksi myös osingoista, joiden saajat eivät ole Suomessa yleisesti verovelvollisia, koska kaikkia Verohallinnon edellyttämiä varmistuksia tai tietoja ei esimerkiksi tietojärjestelmä- tai aikataulurajoitteista johtuen saada maksajalle ennen osingonmaksua.

Omia ongelmiaan voi muodostua myös siitä, ettei esim. quick refund -prosessi soveltune ennakonpidätyksen korjaamiseen jälkikäteen. Tässä mielessä liikaa pidätetyt ennakonpidätykset ohjattaneen palautushakemusprosessiin.

Erityisinä huomioina FA esittää lisäksi seuraavaa:

Maksajan menettely koskien osingonmaksua

Ohjeluonnoksesta ei käy selvästi ilmi, mikä on Verohallinnon mielestä oikea/riittävä maksajan (käytännössä tilinhoitajan) menettely 50 % ennakonpidätyksen toimittamisen suhteen. Käytännössä FA huomauttaa edelleen, että ko. 50 % ennakonpidätyksen on tarkoitettu soveltuvan hyvin poikkeuksellisesti. Tässä mielessä ei vastaa tarkoitustaan asettaa suomalaisen arvopaperikeskuksen kautta omistettujen osakkeiden lähtökohtaisesti ei-suomalaisiin omistajiin kohdistuvaa laajaa selvitysvelvollisuutta verovelvollisuudesta, kun nämä tahot lähtökohtaisesti ovat rajoitetusti verovelvollisia.

FA pitää riittävänä menettelynä tältä osin sitä, että kun osakkeet on liikkeeseen laskettu suomalaisen arvopaperikeskuksen kautta, tilinhoitaja pyytää ulkomaisia säilyttäjiä toimittamaan tiedot tiedossaan olevien Suomessa yleisesti verovelvollisten osakkeenomistajien osalta maksettavien osinkojen määrästä. Tämä vastaa näissä tilanteissa yleisesti verovelvollisten omistajien vähyys huomioon ottaen tarpeellista menettelyä.

Selvennys koskien tilannetta, jossa maksajalla / säilyttäjällä ei ole osingonsaajan tietoja

FA huomauttaa, ettei Verohallinto käsittele ohjeluonnoksessaan lainkaan tilannetta, jossa osingonmaksajalla ei ole tietoa siitä, että osingonsaaja olisi Suomessa yleisesti verovelvollinen. FA esittää tältä osin seuraavaa:

- Ennakkoperintälain 4 a §:n mukaan

Jos osingon maksaja tai osingon saajaa lähinnä oleva säilyttäjä, joka on osingonjakohetkellä merkittynä rajoitetusti verovelvollisen tulon verottamisesta annetun lain (627/1978) 10 d §:ssä tarkoitettuun säilyttäjärekisteriin, ei saa tai säilyttäjä ei voi toimittaa Verohallinnolle hallintarekisteröidylle osakkeelle maksettavan osingon saajasta verotusmenettelystä annetun lain 15 e §:ssä tarkoitettuja tietoja, osingosta on toimitettava 50 prosentin suuruisen ennakonpidätys, **jos osingon saaja on Suomessa yleisesti verovelvollinen.**

- HE:ssa 282/2018 täsmennetään tilannetta, jossa 50 % ennakonpidätys tulee toimittaa, ja korostetaan 50 prosentin ennakonpidätyksen toimittamisen

poikkeuksellisuutta sekä sitä, ettei tämän sanktioluonteisen ennakonpidätyksen tule kohdistua muihin kuin nimenomaan Suomessa asuviin henkilöihin:

Alkuperäistä esitysluonnosta on muutettu myös siltä osin, että **velvollisuus toimittaa 50 prosentin suuruinen ennakonpidätys koskisi yksinomaan tilanteita, joissa on selvää, että osakkeenomistaja on Suomessa yleisesti verovelvollinen.** Näin varmistettaisiin, että 50 prosentin ennakonpidätys ei voisi kohdistua muihin kuin Suomessa asuviin henkilöihin.

- Edelleen HE:n mukaan, mikäli säilyttäjällä ei ole osingon saajan tietoja, sen tulisi ilmoittaa toimitettavaksi 35 % lähdevero:

Esityksen mukaan, jos säilyttäjällä ei ole osingon saajan tietoja, sen tulee ilmoittaa perittäväksi 35 prosentin lähdevero. Jos säilyttäjä tietää, että saaja on Suomessa asuva henkilö, sen tulee ilmoittaa, että maksajan on toimitettava 50 prosentin ennakonpidätys. Jos säilyttäjä on tutkinut ja tunnistanut asiakkaansa ja tietää, että verosopimusta voidaan soveltaa, hän voi osingon maksuhetkellä ilmoittaa maksajalle verosopimuksen mukaan sovellettavan verokannan taikka lähdeverolain mukaisen 30 prosentin veron perittäväksi.

- Vastaava luonnollisesti pätee myös maksajaan, eli mikäli maksajalle ei toimiteta, tai tällä ei ole osingon saajan tietoja, toimitettavaksi tulee 35 % lähdevero, koska osingonsaajan osalta ei ole tietoa siitä, että tämä olisi Suomessa yleisesti verovelvollinen.

Edellä esitetyn perusteella FA pitää selvänä, ettei 50 % ennakonpidätystä tule toimittaa tilanteessa, jossa maksajalla tai säilyttäjällä ei ole tietoa osingonsaajan verovelvollisuus-tilanteesta. FA esittää, että tämä todettaisiin myös Verohallinnon ohjeistuksessa.

Muita huomioita ohjeluonnoksesta:

Selkiytystä säilyttäjiä asemaan

Ohjeluonnoksen kohdassa 3.3. todetaan seuraavaa:

Maksaja voi ohjata selvitysvelvollisuuden osingon saajaa lähimpänä olevalle säilyttäjälle, joka toimittaa saajan yksilöintitiedot maksajalle säilyttäjätietojensa sovitulla tavalla. Verolainsäädännön mukaan vastuu verosta ja tietojen toimittamisesta Verohallinnolle on aina maksajalla.

Tältä osin ohjeluonnoksessa viitataan myös selvitysvelvollisuuden ulottamisen yhteydessä yksilöintitietojen toimittamiseen maksajalle. 50 %:n ennakonpidätys tulee toimittaa tilanteissa, joissa maksaja tai rekisteröitynyt säilyttäjä ei saa tai säilyttäjä ei voi toimittaa Verohallinnolle loppusaajatietoja. Asia pitäisi paremminkin muotoilla ko. ohjeistuksen kohdassa esimerkiksi siten, että **"säilyttäjä ilmoittaa onko osingon saajien joukossa yleisesti verovelvollisia"**.

FA huomauttaa, että maksajan voi olla vaikea tietää, kuka on osingon saajaa lähimpänä oleva säilyttäjä moniportaisessa säilytysketjussa. Jos loppusaja ei ole maksajan tiedossa, kuinka maksaja saa myös tietoonsa lähimmän säilyttäjän?

Selkiytystä laaritilien osalta

Edelleen ohjeluonnoksen kohdassa 3.3. on seuraava kappale koskien ns. laaritilejä:

Säilyttäjä yleensä säilyttää usean hallintarekisteröidyn osakkeenomistajan osakkeita yhteistilillä (ns. omnibus-tili, laaritili). Tällöin maksajalla on oltava selvitys yhteistilin olemassaolosta ja siitä, säilytetäänkö yhteistilillä yleisesti verovelvollisen omistamia osakkeita. Siten yhteistilillä säilytettävien osakkeiden yleisesti verovelvolliset omistajat on käytännössä eriteltävä osingonjakohetkellä, jotta maksaja voi tietää, onko osakkeelle maksettavasta osingosta perittävä ennakkoperintälain tarkoittama 50 prosentin ennakonpidätys.

Tämän kappaleen merkitys jää yleisesti hyvin epäselväksi. FA toivoo tältä osin selkiytystä sen osalta, mitä tarkoitetaan sillä, että yleisesti verovelvolliset omistajat on **"käytännössä eriteltävä"** osingonjakohetkellä. Kenen tulee tämä erittely suorittaa ja ketä varten tämä tehdään?

Yleisesti FA myös korostaa, että käytännössä laaritilille maksettavien osinkojen osalta verotus voidaan käytännössä toimittaa ainoastaan yhdessä menettelyssä. Tämä tarkoittaa sitä, ettei muodollisesti sekä ennakonpidätyksen toimittaminen että lähdeveron pidätys ole mahdollista erikseen: Tilanteessa voidaan pidättää ainoastaan yksi vero, jonka suuruus voi tuki vaihdella. Edelleen, FA näkee, että ohjeistuksessa riittää tältä osin todettavan, että riittää kun maksaja saa tiedon, onko osingon saajien joukossa yleisesti verovelvollisia, käytännössä esimerkiksi perittävän lähdeveron määrä voinee tuki heijastaa lopputulosta, jossa osa osingonsaajista olisi yleisesti verovelvollisia.

Selkiytystä eri vuosina noudatettaviin prosesseihin

FA myös korostaa, että selvyiden vuoksi ohjeistuksessa tulisi myös selkeästi eritellä vuonna 2020 maksettavien osinkojen osalta noudatettava menettely ja erottaa tämä vuonna 2021 maksettavista osingoista. FA ymmärtää, että 50 % ennakonpidätyksen osalta on kyse itsenäisestä erillisestä prosessista kuin ns. rekisteröityneiden säilyttäjien osalta tapahtuvassa lähdeveroprosessissa, mutta epäselvyyksiä liittyy yhä siihen, mitä vastuita ja menettelyjä nyt tarkalleen noudatetaan. Jos menettelyillä vuonna 2020 ja vuonna 2021 ei ole eroa, tulisi se ohjeessa mainita.

FINANSSIALA RY

Lea Mäntyniemi